EARLY STAGES

STRONG BEGINNINGS • BRIGHT FUTURES

የዕድገት ደረጃዎች (MILESTONES)

ይህ ምን ማለት ነው?

የዕድገት ደረጃዎች ልጆች በሁነ ዕድሜ ላይ የሚደርሱባቸው ክህሎቶች ናቸው። እነዚህ ችሎታዎች በእግር መራመድ፣ ፈገግታ እና ሰላምታ መስጠትን ያካትታሉ። ልጆች እንዴት እንደሚጫወቱ፣ እንደሚማሩ፣ እንደሚናገሩ፣ እንደሚተገብሩ እና እንደሚንቀሳቀሱ ወሳኝ ደረጃዎች ላይ ይደርሳሉ።

ፍላጎቶቻቸውን እንዴት እንደሚደግፉ እንዲማሩ ልጅዎን ወደ ነጻ ምርመራ (free screening) ይላኩ!

ከ 0-3 እድሜ፤

ወደ ስትሮንግ ስታርት *(Strong Start)* ይላኩ

eip.osse.dc.gov

202-727-3665

ከ3-5 እድሜ፤

ወደ ኧርሊ ስቴጅስ *(Early Stages)*ይላኩ

www.earlystagesdc.org

202-698-8037

DISTRICT OF COLUMBIA PUBLIC SCHOOLS

ሲዲሲ (CDC) (በሽታዎችን መከላከል እና መቆጣጠር ማዕከል (Centers for Disease Control and Prevention)) የሚከተሉትን የዕድገት ሁኔታዎች ዘርዝሯል፤

	በ 2 ወራት፤ አብዛኛ ልጆች...	በ 4 ወራት፤ አብዛኛ ልጆች...
መግባባት (ንግግር እና ቋንቋ)	• ከማልቀስ ሌላ ድምጽ ያወጣሉ • ለትልቅ ድምጽ ምላሽ ይሰጣሉ	• "ኡኡኡኡ(oooo)" እና "ግህግህ (aahh)" (ኩንግ (cooing)) የመሳሰሉ ድምጾችን ያወጣሉ • ሲያናግሯቸው የመልስ ድምጽ ያወጣሉ • ራሳቸውን ወደርስዎ ድምጽ ያዞራሉ
የእውቀት (COGNITIVE) እና የለጋ ዕድሜ ትምህርት (EARLY LEARNING) (ማሰብ፤ ችግር መፍታት እና መሰረታዊ የትምህርት ክህሎቶች)	• ሲንቀሳቀሱ ያዩዎታል • ወደመጫዎች ለብዙ ሰኮንዶች ይመለከታሉ	• ሲርባቸው፤ ጡት ወይም ጠርሙስ ሲያዩ አፋቸውን ይከፍታሉ • እጃቸውን በመገረም ይመለከታሉ
አካላዊ (PHYSICAL) መንቀሳቀስ፤ የጣት እንቅስቃሴ ክህሎቶች እና የስሜት ሂደቶች)	• በሆዳቸው ሲተኙ ጭንቅላታቸውን ወደ ላይ ያነሳሉ • ሁለቱንም እጆቻቸውን እና እግሮቻቸውን ያነሳሉ • እጃቸውን ለመቅጽበት ይከፍታሉ	• ሲይዟቸው ያለ ድጋፍ ጭንቅላትን በተረጋጋ ሁኔታ ይያዙ • መጫወቻ እጃቸው ላይ ሲቀመጥ ይይዛሉ • አሻንጉሊቶች ላይ ለመወዛወዝ እጆቻቸውን ይጠቀማሉ • እጃቸውን ወደአፋቸው ያመጣሉ • በሆዳቸው ሲተኙ ክርናቸውን/ክንዳቸውን ወደላይ ያረጋሉ

በ 6 ወራት አብዛኞቹ ልጆች...

መግባባ **(ንግግር እና ቋንቋ)**	• ከርስዎ ጋር ድምጽ በማሰማት ተራ ይጠብቃሉ • ብሎው ራስበሪስ (Blow raspberries) ምላስን ማውጣት እና ማፈንዳት) • የጩሃት ድምጽ ማውጣት
የእውቀት (COGNITIVE) እና የለጋ ዕድሜ ትምህርት (EARLY LEARNING) (ማሰብ፤ ችግር መፍታት እና መሰረታዊ የትምህርት ክህሎቶች)	• እቃዎችን ለመመርመር አፋቸው ውስጥ ማድረግ • የሚፈልጉትን መጫወቻ ለመውሰድ መንጠራራት • ተጨማሪ ምግብ እንደማይፈልጉ ለማሳየት ከንፈሮችን ይዘጋሉ
አካላዊ (PHYSICAL) መንቀሳቀስ፤ የጣት እንቅስቃሴ ክህሎቶች እና የስሜት ሂደቶች)	• ከሆድ ወደጀርባ መገልበጥ • በሆዳቸው ሲተኙ አጃቸውን ቀጥ በማድረግ ወደላይ መግፋት • ቁጭ ሲሉ ራሳቸውን ለመደገፍ እጃቸው ላይ መደገፍ

በ 9 ወራት አብዛኛ ልጆች...

መግባባት (ንግግር እና ቋንቋ)	• "ማ ማ ማ ማ (mamamama)" እና "ባ ባ ባ ባ ባ ባ (babababa)" የመሳሰሉ ብዙ የተለያዩ ድምጾችን ማውጣት • ወደላይ እንዲያነሷቸው አጆችን መዘርጋት
የእውቀት (COGNITIVE) እና የለጋ ዕድሜ ትምህርት (EARLY LEARNING) (ማሰብ፤ ችግር መፍታት እና መሰረታዊ የትምህርት ክህሎቶች)	• እቃዎች ከእይታ ሲሰወሩ መፈለግ (ማንኪያ ወይም መጫወቻ የመሳሰሉ) • ሁለት ነገሮችን ማጋጨት
አካላዊ (PHYSICAL) መንቀሳቀስ፤ የጣት እንቅስቃሴ ክህሎቶች እና የስሜት ሂደቶች)	• ለብቻ ለመቀመጥ መነሳት • እቃዎችን ከአንድ እጅ ወደ ሌላኛው እጅ ማንቀሳቀስ • ምግብ ወደራሳቸው ለመውሰድ ጣቶችን መጠቀም • ያለድጋፍ መቀመጥ

በ 1 ዓመት፣ አብዛኞቹ ልጆች...

መግባባት (ንግግር እና ቋንቋ)	• ቻሃው ለማለት እጅ ማወዛወዝ • ወላጅን "ማማ (mama)" ወይም "ዳዳ (dada)" ብሎ መጥራት ወይም ሌላ የተለየ ሰውን • "አይ (no), ሲሏቸው መረዳት፤ ቆም ማለት ወይም ማቆም
የእውቀት (COGNITIVE) እና የለጋ ዕድሜ ትምህርት (EARLY LEARNING) (ማሰብ፣ ችግር መፍታት እና መሰረታዊ የትምህርት ክህሎቶች)	• የሆነ ነገር በኮንቴነር ውስጥ ማስገባት፤ ብሎክ ኩባያ ውስጥ መክተት የመሰለ • እርስዎ ሲደብቁ ያዩትን ነገር ይፈልጋሉ፤ አሻንጉሊት ብርድልብስ ውስጥ መደበቅ የመሳሰሉ
PHYSIQUE (Mouvement, motricité fine et traitement sensoriel)	• ለመነሳት መንተራራት • አቃዎችን ይዞ መራመድ • እርስዎ ይዘውላቸው ያለክዳን ከኩባያ ውስጥ መጠጣት • ነገሮችን፤ እንደ ትንሽ ምግብ የመሳሰሉ፤ በአውራ ጣት እና በጠቋሚ ጣት መካከል አድርጎ ማንሳት

በ 18 ወራት፣ አብዛና ልጆች...

መግባባት (ንግግር እና ቋንቋ)	• "ማማ" "ዳዳ" ከማለት በተጨማሪ ሶስት ወይም ከዚያ በላይ ቃላትን ለማለት ይሞክራል • "መጫወቻውን ስጠኝ" ሲሉት መስጠትን የመሳሰለ አንድ ደረጃ ተእዛዝ ያለምንም ምልክት ቋንቋ ሊከተል ይችላል
የእውቀት (COGNITIVE) እና የለጋ ዕድሜ ትምህርት (EARLY LEARNING) (ማሰብ፣ ችግር መፍታት እና መሰረታዊ የትምህርት ክህሎቶች)	• በመጥረጊያ ቤትን መጥረግን የመሳሰሉ ስራዎችን እርስዎ ሲያደርጉ እሱም ማድረግ ይችላል • በአሻንጉሊት መጫወቻዎች ቀላል በሆነ መንገድ ይጫወታል፣ ልክ እንደ አሻንጉሊት መኪና መግፋት የመሳሰለ
PHYSIQUE (Mouvement, motricité fine et traitement sensoriel)	• ማንንም ወይም ምንም ነገር ሳይደገፍ መራመድ ይችላል • ስክሪብል (Scribble) • ክዳን ከሌለው ኩባያ መጠጣት፤ እና አንዳንዴም ሊፈስ ይችላል። • በጣታቸው መመገብ መቻል • መንኪያ መጠቀም መሞከር • ያለ እርዳታ ሶፋ ወይም ወንበር ላይ መውጣት እና መውረድ

በ 30 ወራት፣ አብዛኞቹ ልጆች...

መግባባት (ንግግር እና ቋንቋ)	• ወደ 50 ያህል ቃላት መናገር • ሁለት ወይም ከዚያ በላይ ቃላትን በአንድ የድርጊት ቃል ይናገራሉ፤ እንደ "የውሻ ሩጫ (doggie run)" • መጽሃፍ ውስጥ በጣት በመጠቆም "ይህ ምንድነው?" ተብለው ሲጠየቁ ስም መናገር • እንደ "እኔ" "እኔ" ወይም "እኛ" የሚሉ ቃላትን መጠቀም
የእውቀት (COGNITIVE) እና የለጋ ዕድሜ ትምህርት (EARLY LEARNING) (ማሰብ፣ ችግር መፍታት እና መሰረታዊ የትምህርት ክህሎቶች)	• ለማስመሰል ነገሮችን ይጠቀማሉ፤ ለምሳሌ የሆነ ዕቃን ለአሻንጉሊት ምግብ ነው ብሎ መመገብ • የሆነ ነገር ላይ ለመድረስ በትንሽ በርጩማ ላይ እንደመቆም ያሉ ቀላል ችግሮችን የመፍታት ችሎታዎችን ያሳያሉ • እንደ "አሻንጉሊቱን አስቀምጡ እና በሩን ዝጉ" ያሉ ባለ ሁለት ደረጃ መመሪያዎችን ይከተላሉ • "የትኛው ቀይ ነው?" ብለው ሲጠይቁ ወደ ቀይ ክሬን መጠቆምን ያህል ቢያንስ አንድ ቀለም እንደሚያውቁ ያሳያሉ
PHYSIQUE (Mouvement, motricité fine et traitement sensoriel)	• ነገሮችን ለማጣመም እንደ የበር እጀታዎችን ማዞር ወይም ክዳን መፍታት ያሉትን ያደርጋሉ • እንደ ሱሪ ወይም ክፍት ጃኬት ያሉ አንዳንድ ልብሶችን ብቻቸውን ያወልቃሉ • በሁለቱም እግሮቻቸው መሬት ላይ ይዘላሉ • ሲያንቡላቸው የመጽሐፍ ገጾችን አንድ በአንድ ይገልጣሉ

በ 2 ዓመት፤ አብዛኞቹ ልጆች...

መግባባት
(ንግግር እና ቋንቋ)

- እንደ “ድቡ የት ነው?” የሚሉ ጥያቄዎችን ሲጠይቁ በመፅሃፍ ውስጥ ያሉትን ነገሮች ይጠቁማሉ
- እንደ “ወተት ጨምሩልኝ” የመሳሰሉ ቢያንስ ሁለት ቃላትን በአንድ ላይ ይናገራሉ
- እንዲያሳዩህ ስትጠይቃቸው ቢያንስ ሁለት የሰውነት ክፍሎችን ይጠቁማሉ
- ከማውለብለብ እና ከመጠቆም በላይ፣ እንደ መሳም መንፋት ወይም አዎ ጭንቅላትን መነቀስ ያሉ ተጨማሪ ምልክቶችን ይጠቀማሉ

የእውቀት (COGNITIVE) እና የለጋ ዕድሜ ትምህርት (EARLY LEARNING)
(ማሰብ፤ ችግር መፍታት እና መሰረታዊ የትምህርት ክህሎቶች)

- አንድ እጅ ሌላ ነገር ሲሰራ፤ ለምሳሌ ኮንቴይነር ሲከፍት በሌላኛው እጅ ደግሞ መያዝ
- በአሻንጉሊት ላይ ማብሪያ/ማጥፊያ ቁልፎችን ለመጠቀም ይሞክራሉ
- በአሻንጉሊት ሳህን ላይ እንደ የአሻንጉሊት ምግብ እንደ ማስቀመጥ በተመሳሳይ ጊዜ ከአንድ በላይ አሻንጉሊት ይጫወታሉ

አካላዊ (PHYSICAL)
መንቀሳቀስ፤ የጣት እንቅስቃሴ ክህሎቶች እና የስሜት ሂደቶች)

- ኳስ ይመታሉ
- ይሮጣሉ
- (ሳይሮጡ) ትንሽ ደረጃዎችን ወደላይ ይወጣሉ
- በማንኪያ ይመገባሉ

በ 3 ዓመት፤ አብዛኞቹ ልጆች...

መግባባት

- ቢያንስ ሁለት የኋላ እና ፊት ልውውጦችን በመጠቀም ከእርስዎ ጋር ይነጋገራሉ
- “ማነው” “ምን” “የት” ወይም “ለምን?” እንደ “እናቴ/አባዬ የት ነው?” ያሉ ጥያቄዎችን ይጠይቃሉ
- ሲጠየቁ ሰእል ላይ ወይም መጽሃፍ ውስጥ ምን ድርጊት እየተደረገ እንዳለ ይናገራሉ፤ ለምሳሌ፤ “እየሮጠ ነው” እየበላ ነው” እየተጫወተ ነው”
- ብዙ ጊዜ ሌሎች እንዲቿው በደንብ ይናገሩ

የእውቀት (COGNITIVE) እና የለጋ ዕድሜ ትምህርት (EARLY LEARNING)

- እንዴት እንደሚሰራ ሲያሳዩአቸው ክብ መሳል ይችላሉ
- ሲነገራቸው ትኩስ ነገሮችን ከመንካት ይቆጠባሉ፤ እንደ ምድጃ የመሳሰሉ

አካላዊ (PHYSICAL)

- እንደ ትልቅ ዶቃዎች ወይም ማካሮኒ ያሉ እቃዎችን አንድ ላይ ማጣመር
- እንደ ሱሪ ወይም ጃኬት ያሉ አንዳንድ ልብሶችን ብቻዎን ይለብሳሉ
- ሹካ ይጠቀማሉ

በ 4 ዓመት፤ አብዛኞቹ ልጆች...

መግባባት
(ንግግር እና ቋንቋ)

- ዓረፍተ ነገሮችን በአራት ወይም ከዚያ በላይ ቃላት ይናገራሉ
- ከዘፈን፣ ታሪክ፣ ወይም የመዋዕለ ሕፃናት ዜማ የተወሰኑ ቃላትን ይናገራሉ
- በቀናቸው ስለተከሰተው ነገር ቢያንስ አንድ ነገር ይናገራሉ፣ ለምሳሌ “እግር ኳስ ተጫውቻለሁ።”
- እንደ “ኮት ለምን ይጠቅማል?” የመሳሰሉ ቀላል ጥያቄዎችን ይመልሱ። ወይም “ክራዮን ምንድን ነው?”

የእውቀት (COGNITIVE) እና የለጋ ዕድሜ ትምህርት (EARLY LEARNING)
(ማሰብ፤ ችግር መፍታት እና መሰረታዊ የትምህርት ክህሎቶች)

- የተወሰኑ ዕቃዎችን ቀለም ይጠራሉ
- በታዋቂ ታሪክ ውስጥ ቀጥሎ የሚመጣውን ይናገራሉ
- ሶስት ወይም ከዚያ በላይ የአካል ክፍሎች ያለውን ሰው ይስላሉ

አካላዊ (PHYSICAL)
መንቀሳቀስ፤ የጣት እንቅስቃሴ ክህሎቶች እና የስሜት ሂደቶች)

- ብዙ ጊዜ ትልቅ ኳስ ይቀልባሉ
- ትልቅ ሰው እየተቆጣተራቸው እራሳቸውን ይመግባሉ ወይም ውሃ ይጨምራሉ
- አንዳንድ አዝራሮችን ይፈታሉ
- ክሬን ወይም እርሳስ በጣቶች እና በአውራ ጣት መካከል ይይዛሉ (በቡጢ መልክ ሳይሆን)

በ 5 ዓመት፤ አብዛኞቹ ልጆች...

መግባባት
(ንግግር እና ቋንቋ)

- ቢያንስ በሁለት ክስተቶች የሰሙትን ወይም የፈጠሩትን ታሪክ ይናገራሉ
- ካነበብክ ወይም ከነገርካቸው በኋላ ስለ መጽሐፍ ወይም ታሪክ ቀላል ጥያቄዎችን ይመልሳሉ
- ከሶስት በላይ የኋላ እና ወደ ፊት ልውውጦች ጋር ውይይት ይቀጥላሉ
- ቀላል ግጥሞችን ይጠቀሙ ወይም ይወቁ (ባት-ድመት፣ ኳስ ረጅም (bat-cat, ball-tall))

የእውቀት (COGNITIVE) እና የለጋ ዕድሜ ትምህርት (EARLY LEARNING)
(ማሰብ፤ ችግር መፍታት እና መሰረታዊ የትምህርት ክህሎቶች)

- እስከ 10 ይቆጥራሉ
- ሲያመለክቷቸው፤ ከ 1 እስከ 5 ያሉ ቁጥሮችን ይጠራሉ
- ጊዜ-ነክ ቃላትን ይጠቀማሉ፤ ለምሳሌ “ትናንት” “ነገ” “ጠዋት” “ለሊት”
- እንደ ታሪክ ጊዜ ወይም ጥበባት እና እደ ጥበባት ባሉ እንቅስቃሴዎች ከ5 እስከ 10 ደቂቃዎች ትኩረት ይሰጣሉ
- ከስማቸው ውስጥ አንዳንድ ፊደላትን ይጽፋሉ

አካላዊ (PHYSICAL)
መንቀሳቀስ፤ የጣት እንቅስቃሴ ክህሎቶች እና የስሜት ሂደቶች)

- አንዳንድ አዝራሮችን ይፈታሉ
- በአንድ እግር ይዘላሉ